

Tullihallitus

7.11.2007

Postitse ja sähköposti-
na

Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto
PL 3
00131 Helsinki

Viite: Lausuntopyyntö SM 028:00/2007 päivätty 21.9.2007

**Asia: Lausunto rajavartiolaitosta koskevan lainsäädännön toimivuudesta ja soveltamisesta
sekä esitykset sen tarkistamiseksi**

Yleistä

Kun rajavartiolaitosta koskevaa lainsäädäntöä viimeksi uudistettiin, oli Tullihallituksella mahdollisuus osallistua sen valmisteluun alusta alkaen. Tällä pyrittiin osaltaan varmistamaan se, että uusi laki ei muuta vakiintuneita toimivaltasuhteita. Tullihallitus kunnitti valmistelun aikana huomiota erityisesti niihin keskeisiin periaatteisiin, joiden pohjalta yhteistyötä oli harjoitettu jo pitkään, tehokkaasti, taloudellisesti ja tehtävien päällekkäisyyksiä välttäen. Näitä olivat:

1. Kaikkien rajalla toimivien viranomaisten tehtävät ja vastualueet ovat selkeät.
2. Viranomaisten toimivalta ja toimivaltuussäännökset ovat sellaiset, että ne takaavat mahdollisimman tarkoituksenmukaisen ja – ennen kaikkea – tehokkaan yhteistyön.
3. Käytännön toimia voidaan sovittaa rajanylityspaikkojen erilaisten olosuhteiden ja vaatimusten mukaisesti.
4. Kansainväliselle liikenteelle kyetään järjestämään mahdollisen joustavat ja häiriöttömät rajanylitykset.

Lisäksi Tullihallituksen pääjohtaja ja rajavartiolaitoksen päällikkö allekirjoittivat ennen lain voimaantuloa 14.9.2004 yhteisymmärrysmuistion, jossa todettiin ne periaatteet, joita rajavartiolaitoksesta annetun lainsäädännön kokonaisuudistus sisältää rikosten ennaltaestämistä ja selvittämistä koskevan luvun osalta:

- a) Viranomaisten yhteistyöllä luodaan lisäarvoa, joka perustuu kunkin viranomaisen ydintehtäviin ja erityisosaamiseen.
- b) Kumpikin viranomainen keskittyy pääasiallisen vastualueensa rikosten ennaltaestämiseen, paljastamiseen ja selvittämiseen.
- c) Viranomaisten toissijaisten tehtävien kohdalla on päällekkäisiä toimivaltuuksia kustannusten pienentämiseksi.

Yhteisymmärrysmuistiossa todettiin lisäksi, että toimivaltuuksien käytöstä ja voimavarojen tarkemmasta suuntaamisesta sovitaan valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti.

Tullihallitus

7.11.2007

Postitse ja sähköposti-
na

Tullihallituksen kanta rajavartiolain toimivuudesta ja soveltamisesta

Tullihallitus on hankkinut asian johdosta lausunnot aluehallinnoltaan. Aluehallinnon lausunnoissa ei ole tuotu esille sellaisia periaatteellisia seikkoja, jotka vaatisivat lain säännösten muuttamista. Käytännön yhteistyössä on maan eri osissa aika ajoin ilmennyt eritasoisia kitkatekijöitä. Nämä on kuitenkin käsitelty yhteistoimintaa varten perustetuissa elimissä ja ne eivät ole olleet rakenteellisia vaan enemmänkin yhteistoiminnan johtamiseen liittyviä.

Tullihallituksen käsityksen mukaan tulisi jatkossa kiinnittää entistä enemmän huomiota siihen, että paikallistason yhteistoimintatarpeista sovitaan nykyistä selkeämmin ja tarkemmin. Myös alue- ja paikallistason vastuuta toiminnan johtamisessa tulee terävöittää.

Pohjoisten rajanylityspaikkojen (Salla, Raja-Jooseppi) osalta toteutettiin pari vuotta sitten Tullin ja rajavartiolaitoksen yhteinen projekti, jossa paikalliset yhteistyömallit otettiin yhteisesti tehostettuun tarkasteluun. Projektista saadut kokemukset olivat erittäin positiivisia ja vastaavanlaisten projektien toteuttamista muillakin raja-asemilla tulisi harkita vakavasti.

Parhaillaan on käynnissä myös selvitys Tullin ja rajavartiolaitoksen tehtävien yhteensovittamisesta itärajan suurilla rajanylityspaikoilla (Vaalimaa, Nuijamaa), joka liittyy raja-asemilla toteutettavan kaupallisen ja muun liikenteen eriyttämiseen. Tässäkin yhteydessä on mahdollista käydä tarkasti läpi nykymuotoisen yhteistyön toimivuus sekä tutkia mahdollisuudet uusien yhteistyömallien käyttöönottoon.

Yhteenveto

Tullihallitus katsoo, että nykyinen rajavartiolaitoksesta annettu laki on osoittautunut toimivaksi eikä sillä ole lakiin muutosesityksiä. Lain säätämisen yhteydessä laitosten päälliköiden välillä laaditun yhteisymmärrysmuistion ja lain tavoitteiden toteutumiseksi on jatkossa kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota alueellisten ja paikallistason sopimusten sisältöön sekä yhteistoiminnan käytännön johtamiseen.

Tapani Erling
Pääjohtaja

Juha Niskanen
Johtaja